ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ

KAOHIHTOY

ΤΗΣ ΥΠΌ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΑΝΕΓΝΩΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΙΧΟΛΗΣ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΉΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΉΣ ΜΟΥΣΙΚΉΣ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕΛΩΔΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ .

ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΤΩΝ ΩΔΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΙΩΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑΙ ΠΑΡΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

A O H N A I 1 9 6 8

ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ

Πρὸ τοῦ ἀρχίσουν οἱ ἀσκήσεις ὁ μαθητὴς θὰ μελετήσει ἀπὸ τὸ «Θεωρητικὸν Βυζαντινῆς Μουσικῆς Ἰ. Μαργαζιώτη» τὸ κεφάλαιο γιὰ τούς φθόγγους (σελ. 12) καὶ γιὰ τοὺς χαρακτῆρες ποσότητος (σελ. 13).

'Απὸ τοὺς χαρακτῆρες τῆς ποσότητος θὰ περιορισθεῖ γιὰ τὰ πρῶτα μαθήματα σὲ τρεῖς μόνο, τὸ ἴσον, τὸ ὀλίγον καὶ τὴν ἀπόστροφο, γιατὶ μὲ αὐτοὺς

μόνο θὰ ἀσχοληθεῖ στὴν ἀρχὴ καὶ θὰ ἀρχίσει ἀμέσως ἀνάγνωση.

Σιγά, σιγὰ καὶ ἐφ᾽ ὅσον θὰ προχωροῦν οἱ ἀσκήσεις θὰ μπαίνουν μεθοδικὰ καὶ χωριστὰ ὁ καθένας, οἱ ὑπόλοιποι χαρακτῆρες ποσότητος, ὥστε νὰ γίνωνται εὕκολα ἀντιληπτοὶ καὶ νὰ ἀφομοιώνονται ἐπίσης εὕκολα.

Κατόπιν θὰ μελετήσει τὸ κεφάλαιο «Μηχανισμὸς ἀναγνώσεως» (Θεωρητικὸ σελ. 15), ὁπότε ἀμέσως ἀρχίζει ἡ ἀνάγνωση τῶν ἀσκήσεων, ἡ ὁποία γίνεται μὲ δύο τρόπους:

1) Στὴν ἀρχὴ καὶ στὰ πρῶτα μαθήματα ἀπλῆ, σὰν ἀναγνώριση δηλαδὴ τῶν χαρακτήρων καὶ ὀνομασία τῶν φθόγγων τους (χωρὶς μέτρο).

2) Κατόπιν **ρυθμική** καὶ μελωδική (παραλλαγή), ἀφοῦ παράλληλα δοθεὶ ή ἔννοια ρυθμοῦ καὶ παραλλαγής ἀπὸ τὴν σελίδα 26, ὡς καὶ γιὰ τὸ μέτρο (σελ. 27) καὶ εἰδικὰ τὸ μέτρο (δέλ. 27) καὶ εἰδικὰ τὸ μέτρο (σελ. 27) καὶ εἰδικὰ τὸ εἰδικὰ τὸ εἰδικὰ τὸ εἰδικὰ τὸ εἰδικὰ εἰδικὰ

27) καὶ εἰδικὰ τὸ μέτρο δύο χρόνων (δίσημος ρυθμός) σελ. 28.

Ἐπίσης είναι χρήσιμο προτοῦ ἀρχίσει ἡ ἀνάγνωση, νὰ δοθεῖ ἁπλὰ ἡ ἔννοια τῆς κλίμακας καὶ εἰδικὰ τῆς φυσικῆς κλίμακας τοῦ Νη, τὴν ὁποία νὰ ἀπαγγέλουν προφορικὰ ὡς ἑξῆς:

άνιοῦσα
$$Nη - Πα - Βου - Γα - Δι - Κε - Ζω - Nη$$
 κατιοῦσα $Nη - Ζω - Κε - Δι - Γα - Βου - Πα - Nη$

Σκοπὸς τῆς ἀπλῆς αὐτῆς ὑποδείξεως καὶ προφορικῆς ἀπαγγελίας τῆς φυσικῆς κλίμακας εἰναι νὰ συνηθίσουν οἱ μαθητὲς νὰ ἀνεβαίνουν καὶ νὰ κατεβαίνουν συνέχεια στὴν ἀρχὴ ἔξω ἀπὸ τὸ κείμενο, γιὰ νὰ προετοιμάσουν τὴν ἀνάγνωση κατόπιν τῶν μελωδικῶν ἀσκήσεων ἀπὸ τὸ κείμενο χωρὶς δυσχέρεια, σὲ τρόπο ὥστε ἐλευθερωνόμενοι ἀπὸ τὴν ἀναγνώριση τῶν φθόγγων, νὰ συγκεντρώσουν τὴν προσοχή τους τότε στὶς ῥυθμικὲς κινήσεις καὶ στὴ μελωδία.

Στὴν ἀπαγγελία καὶ στὴν ἁπλῆ ἀνάγνωση μὲ τέτοιο τρόπο ἀσκοῦνται μὲ ἐπιμονὴ οἱ μαθητές. Θὰ διευκολυνθοῦν ἔτσι πολὺ στὸ νὰ εἰσαχθοῦν ἀμέσως στὴν ἀνάγνωση κατόπιν ἀπὸ τὸ κείμενο:

Δίνονται π.χ. ἐρωτήσεις σὰν τὶς παρα-κάτω:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΟΦΟΡΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

1. α	' 'Ανεβῆτε	ἀπὸ	τò	φθόγγο	Νη	μία	φωνή	(ἀπάντησ	η Πα)
β	*	»	>>	*	Δι	»	»	(»	Κε)
γ	*	` »	>>	>>	Γα	>>	»	, (Δι)
2. α	Κατεβῆτε	άπὸ	τò	φθόγγο	Πα	μία	φωνή	(` »	Nη)
β	, *	*	>>	>>	Ζω	»	» '	(»	Κε)
γ	, **	>>	>>	»	Lu	»	>>	(»	Boυ)
3. a	' 'Ανεβῆτε	ἀπὸ	τòν	Ζω μία	φω	νὴ .	(»	(Nn)	,
	Κατεβῆτε	>>	>>	Nη »	. >	•	(»	$(Z\omega)$	
β΄	'Ανεβῆτε	>>	>>	Kε »	>>	•	(»	$(Z\omega)$	
	Κατεβήτε	>>	»	Zω »	>>	•	• •	$(K\varepsilon)$	
4. α΄	' Ανεβῆτε	ἀπὸ	τòν	Δι »	· »	i	•	(Κε)	
	Κατεβήτε	>>	>>	Δı »	>>		•	(Γα)	
β΄	'Ανεβῆτε	»	>>	Bou »	**		•	(Γα)	
	Κατεβῆτε	*	>>	Bou »	*			(Πα)	
γ΄	'Ανεβῆτε	»	»	Nη »	*		· ·	(Πα)	
	Κατεβῆτε	»	»	Nη »	»		•	(Zω)	

Μετὰ τὶς παραπάνω καθώς καὶ ἄλλες παρόμοιες προφορικὲς ἀσκήσεις ἀρχίζει ἡ ἀνάγνωση ἀπὸ τὸ κείμενο πλέον. Μπαίνουν δηλαδὴ οἱ μαθητὲς στὴ σπουδὴ τῶν ἀσκήσεων, οἱ ὁποῖες ἀκολουθοῦν παρακάτω.

Έφ' ὅσον προχωρήσουν οἱ μαθητὲς στὴν ἀπλῆ ἀνάγνωση ὡρισμένου ἀριθμοῦ ἀπὸ τὶς ἀσκήσεις αὐτὲς κατὰ τὴ κρίση τοῦ διδάσκοντος καὶ ἀποκτήσουν σχετικὴ εὐχέρεια σ' αὐτή, ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ πάλι τὴ ρυθμικὴ πλέον καὶ μελωδικὴ ἀνάγνωση (παραλλαγή) στὶς ἴδιες ἀσκήσεις. Θὰ προηγηθεῖ ἡ ὑποδειγματικὴ μελωδικὴ ἐκτέλεση τῆς κλίμακος τοῦ Νη καὶ πρὸς τὰ πάνω καὶ πρὸς τὰ κάτω ἀπὸ τὸν διδάσκοντα, τὴν ὁποία θὰ ἐπαναλάβουν πολλὲς φορὲς οἱ μαθητές, γιὰ νὰ συνηθίσουν μὲ τὴν ἀκοή τους στὴ σωστὴ ἀντίληψη τῶν μελωδικῶν ἀποστάσεων ἀνάμεσα στοὺς συνεχεῖς φθόγγους.

Υστερα θὰ ἀκολουθήσει ἡ μελωδική ἐκτέλεση τῶν ἀσκήσεων ποὺ ἀκολουθοῦν.

Προτοῦ ἀρχίσει ἡ κάθε ἄσκηση μπαίνει ἀπαραίτητα στὴν ἀρχὴ μιὰ μαρτυρία (βλέπε Θεωρητ. Ι.Μ. σελ. 29-30).

'Επίσης προτοῦ ἀρχίσουμε τὴν ἄσκηση, ἐκτελοῦμε πρῶτα ἔνα μέτρο κενό, γιὰ νὰ κανονισθοῦν οἱ ρυθμικὲς κινήσεις ὅλων τῶν μαθητῶν ἰσόχρονα.

Τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ + σημαίνει ἀναπνοή. Ἡ ἀναπνοὴ εἰναι ἐπίσης ὑποχρεωτικὴ σὲ μιὰ ἄσκηση ἢ ἕνα μέλος ὕστερα ἀπὸ κάθε μαρτυρία.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

A^I

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΠΟΣΟΤΗΤΟΣ

ΣΥΝΕΧΉΣ ΑΝΑΒΑΣΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΑΣΙΣ

είς την φυσικήν κλίμακα τοῦ Νη

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΔΕΥΤΕΡΑΣ *

ΧΡΗΣΙΣ ΙΣΟΥ, ΟΛΙΓΟΥ, ΑΠΟΣΤΡΟΦΟΥ

Έπανάληψις τοῦ προηγουμένου φθόγγου (ἴσον) [Ανάβασις μιᾶς φωνῆς (ὀλίγον) [Κατάβασις μιᾶς φωνῆς (ἀπόστροφος) [

ΡΥΘΜΟΣ ΔΙΣΗΜΟΣ

Μέτρον 2 χρόνων-κινήσεων

(Θεωρητ. Ί. Μ. σελ. 27-28)

Κάθε χαρακτήρ είς ἕνα χρόνον.

^(*) Διάστημα γενικώς δνομάζεται ἡ ἀπόστασις μεταξύ δύο οἰωνδήποτε φθόγγων. Εἀν τὸ διάστημα περιέχη δύο μόνον φθόγγους, ὀνομάζεται διάστημα δευτέρας (Νη-Πα). Έὰν περιέχη τρείς, ὀνομάζεται τρίτης (Νη-Βου), ἐὰν τέσσαρες, τετάρτης (Νη-Γα) κ.ο.κ. πέμπτης, ἔκτης, ἐβδόμης, ὀγδόης.

>>|---- y

シントー

📮 Χρῆσις ὑφὲν 🔾 🤛

Τὸ ὑφὲν εἶναι μία καμπύλη γραμμή, ἡ ὁποία ἑνώνει δύο χαρακτῆρας τῆς αὐτῆς ὁξύτητος (νη μὲ νη, πα μὲ πα) καὶ προσθέτει τὴν ἀξίαν τοῦ δευτέρου εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ πρώτου, ἀπαγγέλλεται δηλ. ὁ φθόγγος ἄπαξ καὶ κρατεῖται δύο χρόνους συνεχῶς (ὅπως ἀκριβῶς μὲ τὴν σύζευξιν διαρκείας τῆς Εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς).

📮 Χρῆσις πεταστῆς 🕓 🤛

Ή πεταστή άνεβαίνει μίαν φωνήν μὲ διαφορετικήν ἀπαγγελίαν (Θεωρητ. Ι.Μ. σελ. 112 γ΄).

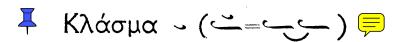
Χρῆσις κεντημάτων ι (Θεωρ. Ι. Μ. σελ. 112 β΄)

Χρῆσις ὀλίγου, πεταστῆς, κεντημάτων

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΧΡΟΝΟΥ

(Θεωρητ. Ι. Μ. σελ. 19)

α' AYEANONTEΣ TON XPONON

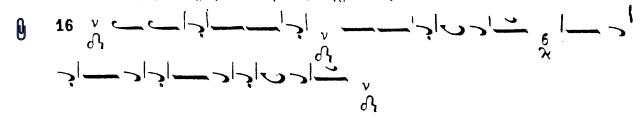

Κάθε χαρακτήρ μὲ κλάσμα είς 2 χρόνους.

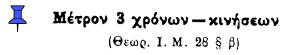
15 × = | = = | = | = = |

¼ 'Απλῆ (·) 🤛

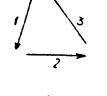
Προσθέτει, ώς καὶ τὸ κλάσμα, ἔνα χρόνον Κάθε χαρακτήρ μὲ ἀπλῆν εἰς 2 χρόνους

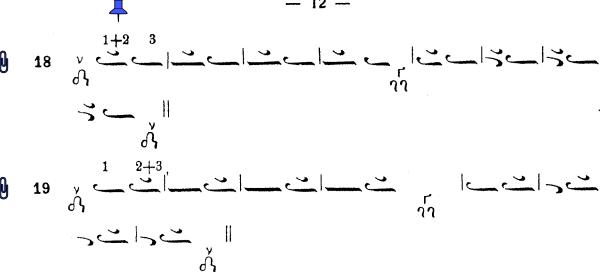

ΡΥΘΜΟΣ ΤΡΙΣΗΜΟΣ

Κυριώτεραι δυθμικαί μορφαί.

⊥ Διπλῆ (··) ≡

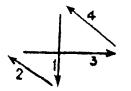
Προσθέτει 2 χρόνους (Θεωρ. Ι. Μ. σελ. 19)

Κάθε χαρακτήρ μὲ διπλην είς 3 χρόνους.

ΡΥΘΜΟΣ ΤΕΤΡΑΣΗΜΟΣ

Μέτρον 4 χρόνων-κινήσεων

(Θεωρητ. Ί. Μ. σελ. 28γ)

Κυριώτεραι ρυθμικαί μορφαί مر اسد دا مد دا مد دا

Τριπλῆ (…) 🥃

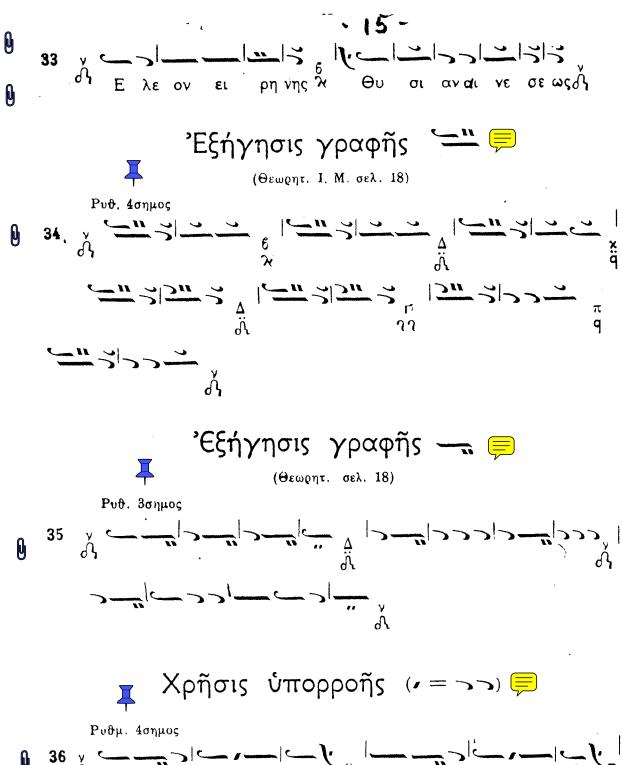
(Προσθέτει 3 χρόνους) (Θεως. Ι. Μ. σελ. 19)

ΣΙΩΠΑΙ ή ΠΑΥΣΕΙΣ (Θεωρητ. Ι. Μ. σελ. 21) 🗕 Σιωπή ένὸς χρόνου 🕑 🥃 Ρυθ. 2σημος Σιωπή δύο χρόνων ζ" Σιωπή τριῶν χρόνων 🕻 ... 📮 'Εξήγησις γραφῶν — καὶ 🖳 (Θεωρ. Ι. Μ. σελ. 18)

Έφαρμογή συνεχοῦς ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως εἰς μικρὰ ἐκκλησιαστικὰ μέλη*

32 γ Γρι α δα ο μο ου σι ον και α χω ριστον ος

^{*} Είς τὰ ἐν λόγω μέλη, ὡς κοὶ εἰς τὰ ἀκολουθοῦντα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διαφόρων διαστημάτων, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῆ ἀπολύτως ἡ ὁρθογραφία, καθόσον οί μαθηταὶ δὲν ἔχουν διδαχθῆ ἀκόμη τοὺς χαρακτῆρας ποιότητος ῆ ἐκφράσεως.

— 16 — Ρυθ. 3σημος Ρυθ. 3σημος 38 · Υπορροή με άπλην (=>> ==> (ἡ ἀπλη ὑπολογίζεται εἰς τὴν δευτέραν κατάβασιν) × -: | -: | -: | ΥΠΕΡΒΑΤΗ ΑΝΑΒΑΣΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΑΣΙΣ 丰 ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΡΙΤΗΣ α΄ 'Ανάβασις 2 φωνών διὰ τοῦ κεντήματος ___ ή __ (τὸ __ ὡς στήριγμα Θεωρ. σελ. 15) Κατάβασις 2 φωνών διά του έλαφρου 🧲 🥃 Ρυθ. 2σημος ラーニーには、シーーには、 ->131-12 | ->131-12| ->131-12

المات イングーン

β) 'Ανάβασις 2 φωνών διά συμπλοκής πεταστής και όλίγου 👅 🥊 (Θεως, σελ. 17)

Ρυθ. 2σημος シスピー かっししっしょ いろしろしろしろしろ MEAH

δι' ἐφαρμογὴν τῶν διαστημάτων τρίτης

Ρυθ. ⁹σημος γ Κα τε νο ουν εις τα δε ξι α και ε πε βλε πον χ ラーニューニット ラ καιουκ ην ο ε πι γινωσκων με d

ΠΡΟΣΕΥΧΗ Put. Bonuoc δ. Συ που κο ο σμους κυ υ βες νας δι και παν του ου χα οα α σχοοπας q α κου του τη τη στιγ μη δί των παι διων σου אר ער מס מים של או

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΣ

丰

'Ανάβασις καὶ κατάβασις 3 φωνών

α) 'Ανάβασις 3 φωνών διά συμπλοκής όλίγου και κεντήματος Κατάβασις 3 φωνών διά συμπλοκής έλαφρού και άποστρόφου 🤝

📮 β) 'Ανάβασις 3 φωνών διά συμπλοκής πεταστής καί κεντήματος 👈 🥃

ΜΕΛΟΣ

δι' ἐφαρμογὴν των διαστημάτων τετάρτης

Ρυθ. 2σημος 47 γ Κυ υ ρι ε Κυ ρι ε μη α πορ ρι ι ψης η μας δί α πο του προ σω που σου δι αλ λα ευ δο κη σον του
ε λε η σαι η μας δι δι α της α να στα α
σε ως δι

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΣ

Ανάβασις 4 φωνών διὰ τῆς ύψηλῆς — ή (Θεωρ. σ. 17)

γ Κατάβασις 4 φωνών διὰ τῆς χαμηλῆς — Ε

MEAH

δι' έφαρμογήν τῶν διαστημάτων Πέμπτης

ΠΡΟΣΕΥΧΗ - ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΚΤΗΣ

Ανάβασ φωνών διὰ συμπλοκής όλίγου ἢ πεταστής μετὰ ὑψηλής ἡ ὑψηλὴ ἀριστερά.
Κατάβασις 5 φωνών διὰ συμπλοκής χαμηλής καὶ ἀποστρόφου

ΜΕΛΟΣ

δι' έφαρμογήν διαστημάτων έκτης

Ρυθ. 4σημος Α γιος ο Θε ος ἢ α γιος ι σχυ ρος ἢ, α γιος α Θα να τος ε λε η σον ημας ἢ

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΒΔΟΜΗΣ

Ανάβασις 6 φωνών διά συμπλοκής ύψηλής καὶ κεντήματος 🧘 ή 😗 🥞 (τό όλίγον καὶ ή πεταστή ώς στήριγμα)

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΟΓΔΟΗΣ

'Ανάβασις 7 φωνών διά συμπλοκής όλίγου ή πεταστής μετά

κεντήματος καὶ όψηλῆς (1+2+4=7)

Κατάβασις 7 φωνών δια συμβοκής χαμηλής, έλαφρού και αποστρόφου

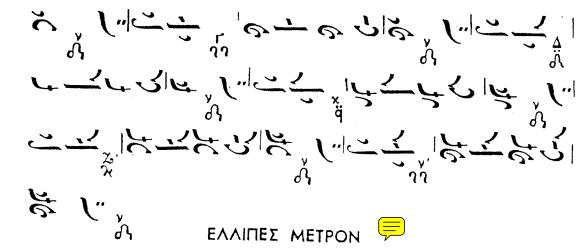
Ρυθ. 4σημος

其

ΜΕΛΟΣ

ο προ σπα γεις εν τω σταυ ρω ή και α να στας εκ
τα αφουτρι η η μερος ή

*Ασκησις περιλαμβάνουσα όλα τὰ διαστήματα

Έλλιπὲς μέτρον ἢ μέτρον ἄρσεως ὀνομάζεται τὸ πρῶτον μέτρον, ὅταν δὲν εἶναι πλῆρες, ἀλλὰ λείπουν μία ἢ περισσότεραι κινήσεις ἀναλόγως τῆς ἀξίας τοῦ μέτρου. Ἐπίσης καὶ τὸ τελευταῖον μέτρον εἰμπορεῖ νὰ εἶναι ἐλ. λιπές.

Αί κινήσεις πού λείπουν είς τὴν ἀρχὴν συμπληροθνται νοερως μέ παύσεις.

2. XAPAKTHPES DIAIPOYNTES TON XPONON $(\Theta \epsilon \omega \varrho \eta \tau, \ I, \ M, \ \sigma \epsilon \lambda, \ 19)$

α' Γοργὸν - 📻 '

3/-----5-5-5-5-5-5-5-5-1-6-6-X 📮 Τὸ γοργὸν εἰς τὰς γραφὰς ∸ 🛴 🖵 🧱 (Θεως. Ι. Μ. σελ. 22 § 1 καί 2) θ 66 γ — 5 | - 5 م استاد استا * <u>"</u> = <u> </u> <u>"</u>

== 3 |== 3 |== 3 / A Ρυθμικόν σχημα -----(θεωρητ. σελ. 22 § 3) * 71 / 2 [] - Ρυθμικόν σχημα 😅 💳 🛪 Q 72 x = [=] = [=] ーーニー・ニー・ニー・ニー・ Ρυθμικόν σχημα - 5=- 5

^{• &#}x27;Η γραφή ζ άντιστοιχεῖ εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν μὲ παρεστιγμένον τέταρ-

-26- >5|-5|>5 6 -1-5|>5-5-5|

ΑΣΜΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

δι' έφαρμογήν τοῦ ρυθμικοῦ σχήματος $\frac{1}{1!}$ $\frac{1}{1!}$

Ρυθμικόν σχημα - - - (Θεωρ, σελ. 28)

アートーシー かっしっこしょ -5<u>~</u>3_y 📮 β΄) Δίγοργον 🗠 🤛 Ρυθ. 2σημος 🕂 بر وقو موقو اسقو موقو ا م در در در در اسم اب مر در امر در در اسمات Ρυθ. 2σημος Το δίγοργον εἰς τὴν β΄ κίνησιν.

-98-

📮 γ) Τρίγοργον 🗻 🥃

📙 Ρυθ. 2σημος

Ρυθ. 2σημος Τὸ τρίγοργον εἰς τὴν α΄ κίνησιν.

3. ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΔΙΑΙΡΟΥΝΤΕΣ ΚΑΙ ΑΥΞΑΝΟΝΤΕΣ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟΝ

(Θεωρητ. Ι.Μ. σελ. 19)

Σημ.— 'Η διαστολή τοῦ μέτρου τίθεται ἐπὶ τοῦ ὀλίγου καὶ ἐσωτερικῶς πλησίον τοῦ διάργου, Ἰνα δείξη, ὅτι τὰ κότωθι τοῦ ὀλίγου κεντήματα ἀνήκουν εἰς τὸ προηγούμενον μέτρον.

٢,

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΕΚΦΡΑΣΕΩΣ ή ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

(Θεωρητ. Ι.Μ. σελ. 23)

1. ΤΟΝΙΚΟΙ (Θεωρητ. σ. 24 a')

α') βαρεῖα (= 92 χ΄ (-) (

γ΄) ή πεταστή ώς τονικός χαρακτήρ 🤛

2. ΚΑΛΛΩΠΙΣΤΙΚΟΙ (Θεωρητ. σ. 24 β΄)

📮 α΄) 'Ομαλόν 🛶 🦻

β΄) Αντικένωμα — 틎

1) Είς τὸ ἀσθενὲς μέρος τοῦ μέτρου (Θεωρ. σ. 24-2α')

2) Είς τὸ ἰσχυρὸν μέρος τοῦ μέτρου (Θεωρ. σ. 24 – 2 β΄)

- 33 - _{χ')} Σύνδεσμος ~ 🤛

ΣΗΜΕΙΑ ΑΛΛΟΙΩΣΕΩΣ

ΔΙΕΣΕΙΣ - ΥΦΕΣΕΙΣ

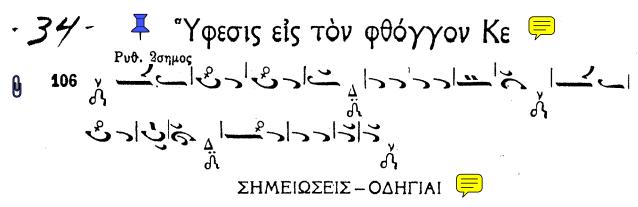
(Θεωρητ. Ι. Μ. σελ. 32)

Δίεσις 🛪 εἰς τὸν φθόγγον Γα 🤛

103 χ — Του. 4σημος Α — Του Ασημος Α — Του Ασημος

- Αίεσις εἰς τὸν φθόγγον Πα 👂

📮 Ύφεσις 🤋 είς τόν φθόγγον Ζω 🤛

α'—Μὲ τὰς ἔως ἐδῶ ἀσκήσεις οἱ μαθηταὶ εἶναι ἔτοιμοι, ὅπως εἰσα-χθοῦν εἰς τὸν ἔχοντα βάσιν Νη ἤχον πλάγιον τοῦ Τετάρτου.

β'—Δύνανται διὰ τοῦτο νὰ σταματήσουν έδω καὶ νὰ ἀρχίσουν τὴν ἐκμάθησιν των ἐκκλησιαστικών μελών τοῦ πλαγίου Δ', τὰ ὁποῖα ἔχουν ληφθῆ ἐκ τοῦ 'Αναστασιματαρίου ΙΩΑΝΝΟΥ καὶ παρατίθενται εἰς τὴν σελ. 38.

γ΄—Αἰ ἀκολουθοῦσαι ἀσκήσεις μὲ βάσιν τὸν φθόγγον Πα ὡς καὶ αἱ λοιπαί, δύνανται νὰ μὴ συνεχισθοῦν ἀμέσως εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ἀλλὰ νὰ προηγοῦνται τῆς ἐκτελέσεως τῶν μελῶν ἑκάστου ἤχου εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν, ὡς προετοιμασία τρόπον τινὰ τοῦ ἤχου. Δύνανται ὅμως καὶ νὰ διδαχθοῦν ἐδῶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ διδάσκοντος.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Μὲ βάσιν τὸν φθόγγον Πα 🤛

Έχουν σκοπὸν νὰ προετοιμάσουν τοὺς μαθητὰς καὶ εἰσαγάγουν αὐτοὺς εἰς τοὺς διατονικοὺς ἤχους τοὺς ἔχοντας βάσιν τὸν φθόγγον Πα (Α΄ καὶ Πλάγ. τοῦ Α΄).

* Το άνωθεν τοῦ πρώτου ἴσου τιθέμενον σημεῖον . όνομάζεται σημεῖον έπεκτάσεως ή κορωνα. Παρατείνει τὴν φωνὴν πέραν τοῦ καθορισμένου χρόνου κστά τὴν κρίσιν τοῦ ἐκτελεστοῦ.

Ρυθ. 4σημος Μ. έλλιπές

Ρυδ. 4σημος Μ. έλλιπές

-36-

2. Μὲ βάσιν τὸν φθόγγον Κε

Έχουν σκοπόν νὰ προετοιμάσουν τοὺς μαθητὰς διὰ τὰ ἔχοντα βάσιν Κε σύντομα Εἰρμολογικὰ μέλη τοῦ Πλαγίου Α΄ ἤχου.

Ρυθ. 2σημος

Ρυθ. 2σημος Μ. έλλιπές

3. Μὲ βάσιν τὸν φθόγγον Βου

Έχουν σκοπὸν νὰ προετοιμάσουν καὶ εἰσαγάγουν τοὺς μαθητὰς εἰς τὸν ἔχοντα βάσιν Βου Τέταρτον εἰρμολογικὸν ῆχον (Λέγετον).

Ρυθ. 2σημος

ع احداد احداد احداد احداد الماد ا المراجعة الم 4. Μὲ βάσιν τὸν φθόγγον Γα *Εχουν σκοπόν νὰ προετοιμάσουν καὶ είσαγάγουν τούς μαθητάς είς τούς ἔχουντας βάσιν Γα ἐναρμονίους ἤχους Τρίτον καὶ Βαρύν. Ρυθ. 2σημος さんしょ しょうこうししつ 27/2013/2012/2013/2013 121 かしらいかっしている」 المراح المحاد ال

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

Εἰς ἐφαρμογὴν τῶν Μελφδικῶν ᾿Ασκήσεων παρατίθενται κατωτέρω μέλη τινὰ ἐκ τῶν τεσσάρων διατονικῶν ἤχων (Α΄, Δ΄, πλ. Α΄ καὶ πλ. Δ΄) καὶ τῶν δύο ἐναρμονίων (Γ΄ καὶ Βαρέος), ἄτινα ἔχουν ληφθῆ ἐκ τοῦ ᾿Αναστασιματαρίου Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου (ἔκδοσις Ἰωάννου Πρωτοψάλτου).

¥

Μὲ αὐτὰ συμπληροῦται ἡ διδακτέα ὕλη όλοκλήρου τῆς Α΄ τάξεως. Επομένως τὸ ἀνὰ χεῖρας βιβλίον ἐπέχει θέσιν διδακτικοῦ βιβλίου δι δλόκληρον τὴν Α΄ τάξιν Πενταετοῦς Βυζαντινῆς Σχολῆς τοῦ 'Ωδείου, καὶ συνεπῶς δὲν παρίσταται ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιήσουν οἱ μαθηταὶ ἔτερον τοιοῦτον.

Όλα τά ἀκολουθοῦντα μέλη θά χωρισθοῦν ἐπὶ τῆ βάσει δισήμου ῥυθμοῦ, θὰ μετρηθοῦν δηλαδή μὲ μέτρον 2 χρόνων ἢ κινήσεων. Θὰ σημειοῦνται μόνον αὶ τυχὸν ὑπάρχουσαι ἐξαιρέσεις τρισήμων καὶ τετρασήμων, αἱ ὁποῖαι καθίστανται ἀναγκαῖαι λόγω τοῦ τονικοῦ συθμοῦ τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς (βλέπε Θεωρητ. Ι. Μ. σελ. 29 § 2-6 ἐναλλαγὴ ρυθμοῦ).

ΗΧΟΣ ΠΛΑΓΙΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

*Ηχος π΄ οι Νη

Εκ νε ο τη τος μου ο εχ θρο ος με πει ρα ζει ταις
η δο ναις φλε γει με ε γω δε πε ποι θως εν σοι Κυρι ε τρο
που μαι του τον

Η καρ δι α μου τω φο βω σου σκε πε σθω τα πει νο φρο
3
3
4
νου ου ου σα μη υ ψω θει ει σα α πο πε ση εκ σου ου
πα νοι κτιρ μων

νου ηλθες ε πι θα νατον η ζω η η η α θα να τος οξ προς

40 - $\frac{3}{100}$ τους εν σκο τει το φως το α λη θι νον προς τους πε σον τας η $\frac{3}{100}$ πα αν των Α να στα σις ο φω τι σμος και ο Σω τη ηρ η μων δο ο ξα α σοι

ΗΧΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

*Ηχος Ϋ Πα

 θ_{ϵ} or Ku pi or και ε πε φανεν η μιν $\tilde{\eta}$ ευ λο γη με νος ο ερ χο με νος εν ο νο μα τι Κυ ρι ου Εν τω θλι βε σθαι με ει σα κου σονμουτων ο δυ νω ων Κυ ρι ε σοι κρα ζω π9 Είς τα ορη των σων υψω σας με νο μων δί α ρε ταις εκ ラッキー·ショーーで λαμπρυνον ο Θε ος ι να υ μνω σε Ε πι τοις ει ρη κο σι μοι ο δευ σωμεν εις τας αυ λα ας του Κυ ρι ι ου $\frac{\lambda}{0}$ ευ φραν θη μουτο πνευμασυγ χαι ρει η καρ δι α qΣου η τρο παι ου χος δε ξι α δίθε ο πρε πως εν ι σχυ ι δε

δο ξα σται η αυ τη γαρ α θα να τεως παν σθε νης υ πε ναν τι ους ε θραυσεq τοις I σρα η λι ταις ο δον βυ θου καινουρ γη ηالم الم σα α σα Υ μνου μεν σου Χρι στε ε το σω τη η ρι ον πα α θος δί και δο ξα ζο μεν σου την Α να α στα α σιν Δ ο ξα σοι τω δει ξαν τι το φως δο ξα εν υ ψι ι ότοις θε ω $\ddot{\eta}$ και ε πι γής ει ρη η νη εν αν θρω ποις ευδο κι α 二十二、一つ、ひっし、一一、 Τω πα θει σου Χρι στε παθων η λευ θε ρω θη μεν 🛱 και τη α να στα σει σου εκ φθο ρας ε λυ τρω θη μεν Κυ ρι ε δο ο ξα α σοι q

9

ΗΧΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ 🤛

Ήχος χ ζ τος

 $E_{\rm K}$ νε ο τη τος μου πολ λα πο λε μει με πα α θη αλλ αυ τος αν τιλα βου και σω σον Σ ω τηρ μου χ

Εκ κε κρα ξα σοι Κυ ρι ε θερ μως εκ βα α θους ψυ χης μου α κα μοι γε νε σθω προς υ πα κο ην τα θει ει どっつべっぷ 8 α σου ω ωτα Η καρ δι αμουπρος σε Λο γευψωθη τω και ου δεν 0 θελ ξει με των του κο ο σμου τερ πνων προς χα μαι ζη λι αν λ シーニージューショー・ショー・ 9 Θ α λα ασ σης το ε ρυθραι ον πε λα γος α βρο χοις ι χνε σινλ ο πα λαι ος πε ζευ σας Ισρα ηλ Σταυ ρο τυ ποις Μω σεωςχερ y ーー ーン・スーー ハー・ハーーンハ $T_{\eta
u}$ τι μιω τε ραν των xε ρου βιμ και εν δο ξο τε ραν ジャラーしつっつ! ~ | で + 3 1 | 一点 へ ー 一心 へ + ρως Θε ον λογον τε κου σαν την ον τως Θε ο το κον 222-22 6 σε με γα λυ νο μεν シーーシッシーーニッシューアンシ Ο σταυ ρον υ πο μει νας και θα να τον και α να στας εκ των νε

κρον παν το δυ να με Κυ ρι ε $\frac{1}{6}$ δο ξα ζο μεν σου την Α να στα σιν $\frac{1}{8}$ Κυ ρι ε α νελ θων εν τω Σταυ ρω την προ γο νι κην η μων κα τα α ραν ε ξη λει ψας $\frac{1}{8}$ και κα τελ θων εν τω Α δη τους απ αι ω νος δε σμιους η λευ θε ρω σας $\frac{1}{8}$ α φθαρ σι αν δω ρου με νος των αν θρωπων τω γε νει $\frac{1}{8}$ δι α του το υμνουντες δο ζα ζο ο μεν $\frac{1}{8}$ την ζω ο ποι ον και σω τη ρι ον σου ε γερ σιν $\frac{1}{8}$

ΗΧΟΣ ΠΛΑΓΙΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ 🥃

*Ηχος λ Ϋ Πα Κε

Εν τω θλι βε σθαι με δαβι τι κως α δω σοι Σω τη ηρ μου η ρυ σαι μου την ψυ χην εκ γλω ωσσηςδο λι ι ι ι ας η η Εις τα ο ρη ψυ χη αρ θω μεν δευ ρο ε κει ει σε τη ο θενβο η η θει α η κει η η κει η η κο σι μοι εις τας αυ λας προσ βω μεν Κυ

エンショーー・トンングングーールシング ρι ι ου Ϋ χα ρας πολ λης πλησθεις ευχας α να πε ε ε ε εμ ک πω ادر ساسد د در شاد ساسداد در Ιππονκαι α να βα τηνεις θα λασσαν ε ρυ θραν ο συντριβων πο ニュー・シークンニンシュニューニンジ λε εμους εν υ ψηλωβρα χι ο νι Χρι στος ε ξε· τι ναξεν ή Ι σρα ηλ δε ε σω σε ε πι νι κι ον υ μνον α δο ον ن ا 一、のにて一一には+フラーにフンデンジ ω $\mathbf{1}\mathbf{1}$ και ε πι γης ει ρη η νη εν αν θρω ποις ευδο κι ι α \mathbf{q}

ΗΧΟΣ ΤΡΙΤΟΣ 🤛

*Ηχος ጎή Γα

Την αιχ μα λω σι αν Σι ων συ εξ ει λου εκ Βα βυ λω ω νος $\frac{3}{\pi}$ κα με εκ των πα θων προς ζω ην ελ κυ σον Λο γε

Ε αν μοι Κυ ρι ος οι κο δο μη σει οι κον των

πι στεισω ζο με νον . Ε μνοον σρι καθ ε κα στην προσ φε ρει ει

Τω φω τι της ση ης α να στα σε ως φαι δρυ νας τα συμ παν τα Ε προσδεξαι η μων τον ε σπε ρι νον υ μνον φι λα αν θρω ω πε

ΗΧΟΣ ΒΑΡΥΣ 🥃

'Ηχος 😇 Γα

Την αιχ μα λω σι αν Σι ων εκ πλα νης ε πι στρε ε ψας κα με Σω τηρ ζω ω σον ε ξαι ρων δου λο πα θει ει ας τη μα την κο πι ω ω μεν τη πλην γαρ αυ του ου πρα α ξις ου λο ο γος τε λει ει ται το Δ ο δους ζω ης ευ ρο ον τες τη

νυν και α ει μα κα ρι ουν ται δο ξη α κη ρα α τω Α νε στη Χρι στο ος εκ νε κρων λυ σας θα να του τα δε σμα ευ αγ γε χι ι ζου ου χη χα ραν με γα α χην χη αι νει ει τεου ρα νοι Θεου την δο ο ξαν 77 Α να στα σιν Χρι στουθε α σα με νοι ἢ προ σκυ νη σω μεν Α γι ον Κυ υ ρι ον Ι η σουν τον μο νον α να را د μα αρ τη η τον Α νε στης εκ του τα φου Σω τηρ του κο ο σμουίτκαι συ νη γει ρας τους αν θρω πους συντη σαρ κι σου Κυ ρι ε δο ο المساحد ا ξα α σοι

